

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra Udsigt over Verdens-Krøniken fornemmelig i det Lutherske Tidsrum

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "Grundtvigs værker", i Grundtvig, N. F. S.: *Grundtvigs værker*, Faculty of Arts, Aarhus University, s. 221. Onlineudgave fra Grundtvigs Værker: https://tekster.kb.dk/catalog/gv-1817_309A-txt-shoot-idm6015/facsimile.pdf (tilgået 17. juli 2024)

Anvendt udgave: Grundtvigs værker

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. Du kan kopiere, ændre, distribuere og fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk dog altid at kreditere ophavsmanden.

[Læs CC0-erklæringen](#)

for den, vilde blevet, hvis ikke Frankrig nu for Alvoog havde hjulpet Svenskerne, og siden, saavidt muligt, sørget for, at hoerken de eller Østerrigerne kom til at foreskrive Love, det kan man ikke sige; thi det skedte, og gjorde for menneskelige Dine det bekjendte Udslag.

Det var den kloge og inderige Cardinal Richelieu, som i de Dage regjerede Ludvig den Trettende og Frankrig. Ham var det som havde undertrykt Hugonotterne, og ham var det, som nu understøttede Protestanterne i Tyskland. thi Tro og Alt var ham ligegyldigt, naar han blot kunde skaffe sig den forfangelige Vre, at have ydmyget det østerrigiske Huus og skaffet Frankrig Glimmer. Riget var i Grunden afmægtigt og derfor var det ham hørt at seire ved svensk og tysk Tapperhed, for Guld tilkjøbe sig en Deel af dens Roes og Frankrig Noget af Byttet. Han sit vel ligesaa lidt sin Lyst styret, som Nesgen der søger noget Varrigt i det forfangelige og sætter en Vre i sin Skjæbnel, thi baade Samtid og Eftertid afføede ham, men det hvorfra han ventede sig Hæder og Glæde lykkedes dog efter hans Død; thi ved den vesphalffe Fred maatte Østerrig opgive Haabet om Cene-1648. valdet Tyskland, Sverrig maatte nøies med et Stykke af Pommeren, med Rygen, Wismar og en Slump Penge, Spanien maatte opgive sine Fordringer paa Holland, og Frankrig sit Elsas. At Protestanterne ved denne Fred ogsaa tilskodes

lige Medmed Catholiker, vel ikke til Himmelen men dog paa den tydske Rigsdag, seer man let er en Smaating og ingenlunde det der i 16 Aar havde forhalet Freden.

Underligt maa det synes at Engelland, dette mægtige protestantiske Land, egentlig slet ingen Deel tog i Religionskrigen, og det enddog Frederik af Pfalts var en Svigerion af Engellands og Skotlands Konge, og ret forsaaligt bliver det kun ved at see ind i Landets indvortes Tilstand. I den kraftløse Tid under Kongerne af Huset Tudor var Parlamentet blevet en blot Skygge, men da mange Kræfter igjen vaagnede ved Reformationen, og Kalvins Lære begunstigede Folkets Lyst til Deltagelse i Regjeringen, stod Kongemagten færdig for at undergaa. Den Pavenagt, Henrik den Tittende af Hoymad havde tilegnet sig, syndes ene at kunde opholde Kronen, men denne Magt kunde ene bestaa i en bispelig Kirke. Denne Betragtning vandt hos Elisabeth Seier over alle de Grunde Christendommen indeholdt, og dens Tunger anførte mod Eligt, dog maae man ikke glemme, at aldrig kunde hun sat Suprematet igjennem, derfor det ei i det Hele havde været begunstiget af Folkets Tand, den Land der vil agtes for selvstændig, og maa selgelig give Kronen Sin af al mulig Glæde. Dgsaa i det Enkelte kan man indse hvorledes den verdslige Catholicisme fandt Indgang. Adelen fandt sig deri, fordi Kalvins Lære, naar

